Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Talousvaliokunta tiistai 5.9.2023 klo 12.00 / E 180/2022 vp ja E 13/2023 vp / Asiantuntijapyyntö

EU:n strateginen autonomia (E 180/2022 vp) ja komission tiedonanto taloudellisen turvallisuuden strategiasta (E 13/2023vp)

EU:n strateginen autonomia ja sen vahvistaminen on noussut viime aikoina voimakkaasti esiin EU-tason keskusteluissa. Keskustelu strategisesta autonomiasta linkittyy vahvasti muun muassa keskusteluun EU:n globaalista roolista ja vaikutusvallasta, kriisivarautumisesta ja resilienssistä sekä kyvystä vastata omasta puolustuksestaan.

Samaan aikaan Euroopan taloudellisen turvallisuuden merkityksen kasvu on korostunut. Siihen on vaikuttanut muun muassa geopoliittinen suurvaltakilpailu, pandemia, Venäjän hyökkäyssota ja keskustelu EU:n globaalista roolista ja vaikutusvallasta. Taloudellisen turvallisuuden tiedonanto linkittyy EU:n avoimen strategisen autonomian kehittämiseen.

Keskeiset havainnot

Suomen Yrittäjät on seurannut tapahtunutta kehitystä jossain määrin huolestuneena. Samaan aikaan kun näemme, että EU:n tulee kehittää taloudellisen turvallisuuden strategiaa suurvaltakilpailu, geopoliittinen vastakkainasettelu ja muuttunut toimintaympäristö huomioiden, olemme huolestuneita voimistuneista protektionistisista painotuksista EU:ssa ja erityisesti joissakin sen jäsenvaltioissa.

Me näemme, että EU:n strategisen autonomian on perustuttava EU:n omien vahvuuksien kehittämiselle, reilulle kilpailulle sekä maailmantalouteen osallistumiselle. Olemme hyvin huolestuneista näkemyksistä, joita voidaan tulkita vaatimuksiksi EU:n eristäytymiseksi globaaleista tuotantoketjuista. Mielestämme tällaiset näkemykset olisivat toteutuessaan tuhoisia vallitsevassa keskinäisriippuvuuksien maailmassa.

Näkemyksemme mukaan EU:n tulee eristäytymisen sijaan vahvistaa kumppanuuksiaan, tavoitteena globaalisti vahva ja toimintakykyinen EU ja samaan aikaan varmistaa, että lyhyen tähtäimen toimenpiteet strategisen

autonomian vahvistamiseksi eivät ole ristiriidassa Euroopan kestävän globaalin kilpailukyvyn rakentamisen kanssa pitkällä aikavälillä.

EU:n on puolustettava vapaakauppaa protektionistisia suuntauksia vastaan ja suojeltava samalla tehokkaasti etujaan käyttämällä käytettävissä olevia kauppasopimusten suojakeinoja. Tämä edellyttää, että EU:n on aktiivisesti neuvoteltava kauppasopimuksia ja osallistuttava niihin.

EU:n tulee kannattaa sääntöihin perustuvaa kansainvälistä kauppajärjestystä ja tuettava WTO:n uudistamista, sillä yhdenmukaiset säännöt helpottavat pk-yritysten pääsyä kansainvälisille markkinoille.

Erityisen huolissaan Suomen Yrittäjät ovat eräissä EU:n suurissa jäsenmaissa viime vuosina voimakkaasti nousseista vaatimuksissa mahdollistaa massiivinen valtiontukikilpailu EU:n kilpailukyvyn nimissä. Tällainen kehitys olisi tuhoisa Suomen kaltaisen pienen jäsenmaan ja sen yritysten kannalta.

Meidän näkemyksemme mukaan EU:n valtiontukipolitiikan perustavanlaatuiselle muutokselle ei ole tarvetta Euroopan kilpailukyvyn parantamiseksi, vaan avoimella ja sääntöihin perustuvalla kaupalla on keskeinen rooli EU:n kilpailukyvyn turvaamisessa.

Korostamme, että avoimet ja kilpaillut sisämarkkinat, jotka toimivat tehokkaasti myös kriisitilanteessa, ovat EU:lle kansainvälinen kilpailuvaltti.

Suomen Yrittäjät

Petri Malinen
ekonomisti